

UPURU HARTA

un krimināltiesību sistēmas ceļvedis

TIESLIETU, LĪDZTIESĪBAS UN TIESLIETU REFORMU DEPARTAMENTS
DEPARTMENT OF JUSTICE AND LAW REFORM

2010

TABLE OF CONTENTS

Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministra priekšvārds	1
Komisijas priekšsēdētāja priekšvārds par atbalstu nozieguma upuriem	3
Ievads	4
1. Nozieguma upuru palīdzības līnijas upuru harta	6
2. An Garda Síochána upuru harta	9
3. Tiesu dienesta upuru harta	15
4. Prokuratūras direktora biroja upuru harta	20
5. Probācijas dienesta upuru harta	23
6. Ieslodzījuma vietu dienesta upuru harta	26
7. Juridiskās palīdzības pārvaldes upuru harta	32
8. Kriminālizmeklēšanas dienesta upuru harta	34
9. Kriminālnodarījumu kompensācijas tribunāla upuru harta	37
10. Upuri un likumdošana	40
11. Noderīga kontaktinformācija	48

TIESLIETU, LĪDZTIESĪBAS UN TIESLIETU REFORMU MINISTRA PRIEKŠVārds

Šī harta ir paredzēta jums — ja jūs nelaimīgā kārtā esat kļuvis par nozieguma upuri. Tajā ir skaidrā valodā izklāstīts par pakalpojumiem, kurus jūs varat saņemt no visām galvenajām valsts krimināltiesību aģentūrām un vienas no brīvprātīgajām organizācijām, kurai ir kontakti ar upuriem. Šīs aģentūras ir apņēmušās augstākajā līmenī ievērot savas hartas, kas ietvertas šajā dokumentā.

Es kā tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministrs vēlos, lai harta nebūtu tikai vārdi; es vēlos, lai vārdi saskanētu ar reālu, novērtējamu un pamatotu darbību. Es vēlos, lai valsts un brīvprātīgās organizācijas noziegumu upuriem nodrošinātu kompetentus, rūpīgus un efektīvus pakalpojumus. Kompetents dienests sniedz skaidru informāciju, pārliecināti nodrošina atbalstu un zina, kādos gadījumos norādīt upurim uz citu dienestu. Rūpīgi pakalpojuma sniedzēji mēģina ieraudzīt lietas no upura viedokļa, vienlaikus saglabājot pietiekamu profesionalitāti, lai palīdzētu upurim. Efektīvs dienests darbojas kopā ar citām organizācijām, kad tas ir nepieciešams upura vajadzībām.

Es esmu apņēmis uzlabot upuru stāvokli. Es esmu izveidojis noziegumu upuru biroju, lai pamudinātu valsts un brīvprātīgās organizācijas nodrošināt labākus pakalpojumus upuriem. Es turpinu nodrošināt finansējumu Noziegumu upuru atbalsta komisijai, lai brīvprātīgajām organizācijām palīdzētu atbalstīt noziegumu upurus. Es ļoti atbalstu Komisijas izveidotā Noziegumu upuru konsultatīvā foruma darbu. Šis forums nodrošina platformu upuru grupām, lai sniegtu ieguldījumu politikas procesos un kopīgi sadarbotos pieredzes apmaiņas darbā. Es esmu publicējis arī kriminālprocesa likumprojektu 2009, kas, kļūstot par likumu, uzlabos upuru juridisko situāciju.

Šis Upuru hartas un krimināltiesību sistēmas ceļveža izdevums nav galavārds noziegumu upuriem. Tas ir solis pareizajā virzienā. Es gaidu atsevišķo hartu turpmākos atjauninājumus, jo organizācijas pēc savām iespējām cenšas upuriem nodrošināt labākus un jaunus pakalpojumus, it sevišķi tiem upuriem, kuri lietā ir arī liecinieki.

Dermots Aherns (Dermot Ahern), TD

Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministrs
**NOZIEGUMU UPURU ATBALSTA KOMISIJAS
PRIEKŠSĒDĒTĀJA PRIEKŠVārds**

Noziegumu upuru atbalsta komisija finansē organizācijas, kuras sniedz daudzus pakalpojumus nozieguma upuriem. Šīs organizācijas atbalsta upurus, kuri ir cietuši no varmācības mājās, seksuālās vardarbības un cilvēku tirdzniecības, kā arī noziegumu upurus – tūristus, upurus – bērnus, nogalināto upuru ģimenes un vispārējo noziegumu upurus.

Šīs organizācijas sniedz šādus pakalpojumus:

- pavada upuri uz tiesu;
- nodrošina informāciju;
- norāda piekļuvi palīdzības līnijām;
- piedāvā emocionālu atbalstu un padomus.

Noziegumu upuriem ir nepieciešama gan īpaša palīdzība, ko sniedz brīvprātīgās organizācijas, gan arī dažādas iespējas un atbalsts no valsts aģentūrām, kuras darbojas krimināltiesību jomā. Šajā hartā ir minētas daudzas no šo valsts aģentūru veiktajām darbībām. Liels darbs ir pastāvīga upuru informēšana par noziegumu izmeklēšanas gaitu, lietas ierosināšanas procedūrām, tiesas procesiem, kā arī par jautājumiem, kas saistīti ar ieslodzījumu un probāciju.

Komisija pēc tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministra pieprasījuma ir pārskatījusi upuru hartu. Šis pārskatījums ir ceļš uz upuru apmierinātību ar krimināltiesību sistēmu. Komisija cer, ka šī harta palīdzēs gan jums kā nozieguma upurim, gan arī visiem, kuri saskaras ar krimināltiesību sistēmu.

Rejs Makendrijū (Ray McAndrew)

Noziegumu upuru atbalsta komisijas priekšsēdētājs

The image features a vibrant green background with a bokeh effect of overlapping circles and starbursts. A dark green horizontal bar is positioned in the middle-right section, containing the word 'levads' in white lowercase letters. The bottom of the image is decorated with a series of white dots and thin white curved lines, suggesting a path or a trail. The overall aesthetic is clean, modern, and nature-inspired.

levads

IEVADS

Šajā hartā ir aprakstīta krimināltiesību sistēma no nozieguma upura viedokļa. Tajā ir izklāstītas jūsu tiesības uz pakalpojumiem, ko nodrošina dažādas valsts aģentūras, kuras strādā ar noziegumu upuriem.

“Upuris ir fiziska persona, kura ir cietusi no nodarījuma, tostarp fiziskas vai garīgas traumas, emocionālām ciešanām vai ekonomiskiem zaudējumiem, ko tieši izraisījušas darbības vai nolaidība, kas ir krimināllikuma pārkāpums.” – ES struktūrlēmums par upuru stāvokli kriminālprocesā (2001)

Šai hartai ir 11 sadaļas, iekļaujot šādas atsevišķas hartas:

- Noziegumu upuru palīdzības dienests (brīvprātīga organizācija);
- Garda Sīkchjna (Garda);
- Tiesu dienests;
- Prokuratūras direktors (DPP);
- Cietumu dienests;
- Probācijas dienests;
- Juridiskās palīdzības padome;
- Juridiskās palīdzības pārvalde;
- Kriminālnodarījumu kompensācijas tribunāls.

Katrā sadaļā ir sniegts pārskats par šādiem jautājumiem:

ko jūs varat gaidīt no dienesta;

ko varat darīt, ja mēs neattaisnojam jūsu cerības;

dienesta loma.

10. sadaļā ir sniegts arī kopsavilkums par upuriem un likumdošanu, savukārt beigu sadaļā ir ietverta noderīga kontaktinformācija. Katrā sadaļā ir redzams versijas datums. Tā kā dažādas organizācijas veic izmaiņas, lai uzlabotu dienestu darbu vai sniegtu jaunus pakalpojumus noziegumu upuriem, tad šīs organizācijas izveido jaunas atsevišķu hartu versijas, norādot jaunākās versijas datumu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šī harta ir tikai ceļvedis. Tā nav juridisks dokuments un nedod jums likumīgas tiesības.

1

Noziegumu upuru palīdzības
dienesta upuru harta

1: NOZIEGUMU UPURU PALĪDZĪBAS DIENESTA UPURU HARTA

KO JŪS VARAT GAIDĪT NO PALĪDZĪBAS DIENESTA

Zvanot uz palīdzības dienesta:

- jūsu zvans būs konfidenciāls;
- mēs jums nodrošināsim laiku un vietu sarunām par to, kas ar jums noticis;
- mēs klausīsimies ar empātiju un netiesājos;
- mēs jums varam pastāstīt par atbalsta pakalpojumiem, kas jūsu reģionā tiek sniegti noziegumu upuriem;
- mēs varam jums pastāstīt par īpašiem pakalpojumiem, kas tiek sniegti konkrētu noziegumu upuriem, kuri ir cietuši, piemēram, no vardarbības ģimenē, izvarošanas, seksuālas izmantošanas un slepkavības (kur upuris ir nogalināts ar iepriekšēju nolūku vai bez tā);
- mēs varam atbildēt uz jūsu jautājumiem par krimināltiesību sistēmu;
- mēs varam jums palīdzēt sazināties ar Garda, kā arī citām aģentūrām un dienestiem;
- mēs varam jums sniegt informāciju par to, kā pieprasīt kompensāciju, ja tas attiecas uz jūsu lietu;
- mēs būsim šeit vienmēr, kad jūs vēlēsities mums atkal piezvanīt.

Zvana laikā jūs varat:

- pastāstīt mums tik daudz vai maz, cik vēlaties;
- minēt vai neminēt mums savu vārdu pēc savas izvēles;
- uzdot jebkuru jautājumu par tieslietu sistēmu — ja mēs nezināsim atbildi, tad to atradīsim un paziņosim jums;
- iegūt informāciju par citiem dienestiem — gan valsts, gan brīvprātīgajiem, kuri var jūs atbalstīt;
- pārrunāt jautājumus, kuri jums ir jānokārto, kad kāds ģimenes loceklis, draugs vai kolēģis ir kļuvis par nozieguma upuri;
- uzzināt, kur saņemt konsultāciju par drošību;
- uzzināt, kā saņemt juridisku konsultāciju;
- uzzināt, vai jums ir tiesības uz kādu kompensāciju sakarā ar nozieguma rezultātā radušos traumu.

Jums nav nepieciešams konkrēts iemesls, lai piezvanītu mums, vai konkrēts jautājums, kuru mums uzdot. Ja jūs vienkārši vēlaties parunāties, mēs esam šeit, lai uzklausītu.

Jūs varat ar palīdzības dienestu sazināties šādi:

Zvanu tālrunis: 1850 211 407

E-pasta adrese: : info@crimevictimshelpline.ie

Teksts: 085 1337711

Interneta vietne: www.crimevictimshelpline.ie

JA MĒS NEATTAISNOJAM JŪSU CERĪBAS

Ja mēs nerīkojamies atbilstoši jūsu cerībām, jūs varat sazināties ar:

Dienestu koordinators (Service Co-ordinator)

Valsts noziegumu upuru palīdzības dienests (National Crime Victims Helpline)

3. stāvs, korpuss B

Harcourt centrs

Harcourt iela

Dublina 2.

Tālrunis: (01) 408 6118

Fakss: (01) 4086125

E-pasta adrese: info@crimevictimshelpline.ie

Interneta vietne: www.crimevictimshelpline.ie

NOZIEGUMU UPURU PALĪDZĪBAS DIENESTA LOMA

Noziegumu upuru palīdzības dienests ir konfidenciāls valsts palīdzības dienests, kur strādā apmācītu brīvprātīgo grupa. Mēs esam šeit, lai uzklausītu.

Mēs atbalstām ikvienu nozieguma upuri, neskatoties uz nozieguma izdarīšanas vietu, nozieguma veicēju un to, vai jūs esat par to ziņojis Gardaī. Mēs saprotam problēmas un grūtības, ar kurām ir jātiek galā nozieguma upuriem, un mēģināsim palīdzēt, lai jūs šajā laikā nejostos viens.

Mūs finansē Noziegumu upuru atbalsta komisija, kuru izveidoja Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministrs. Komisija finansē daudzas organizācijas, kas atbalsta nozieguma upurus. Ja vēlaties, mēs jums varam sniegt jebkuras šīs organizācijas kontaktinformāciju. Noziegumu upuru atbalsta organizāciju sarakstu varat atrast arī komisijas vietnē www.csvc.ie (skatiet sadaļu "Upuriem sniegtie pakalpojumi").

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

2

An Garda S och ina
upuru harta

2: An Garda Sķochjna upuru harta

K ADU PAL DZ IBU VARAT SAŅEMT NO TRIBUNĀLA

Ja esat nozieguma vai traumatiska incidenta upuris, m es:

-  tri atbildēsim uz jūsu zvanu un izmekl sim jūsu iesniegumu;
- norādīsim jums izmekl jo    Garda uzvārdu, tālruņa numuru un staciju, kā arī PULSE incidenta numuru —  is numurs tiek piešķirts jūsu incidentam, lai m es varētu ātri iegūt sīkāku informāciju par jūsu lietu;
- izskaidrosim, kas notiks, un pastāvīgi jūs informēsim par kriminālizmeklēšanas gaitu; m es izvirs sim apsūdzību/izsauksim vai br din sim jūsu incidentā aizdomās turēto personu;
- paziņosim jums rakstiski par noziegumu upuru palīdzības dienestu un citiem pakalpojumiem, kas ir pieejami nozieguma vai traumatiska incidenta upuriem. Izmantojot šo palīdzības dienestu, jūs varat piekļūt plašam atbalsta pakalpojumu klāstam. Šo palīdzības dienestu apkalpo brīvprātīgie, un tas nav atkarīga no Garda Sķochjna.
Palīdzības dienests noziegumos cietušajiem 1850 211 407.

Kad aizdomās tur tajam ir j aierodas tiesā, m es jums past st sim:

- vai aizdomās turētais atrodas ieslodzījumā (arest ) vai ir izlaists pret galvojumu un ar kādiem nosacījumiem, piemēram, netuvoties jums vai jūsu mājām;
- par tiesas sēdes norises laiku, datumu un vietu;
- par lietas izskatīšanas procesu — ja jums, iespējams, būs j uzst jas kā lieciniekam, m es past st sim par atbalstu, kuru varat saņemt no brīvprātīgo organizācijām, kas atbalsta nozieguma upurus;
- par gadījumiem, kuros likums atļauj jums kā upur m sniegt tiesai pierādījumus par nozieguma ietekmi uz jums;
- par tiesas izdevumiem;
- par kriminālizmeklēšanas gala rezultātu.

Ja Īrijā esat ieradies kā viesis

Ja esat Īrijā ieradies kā viesis un kļuvis par nozieguma vai traumatiska incidenta upuri, mēs ar jūsu piekrišanu norādīsim arī uz Īrijas tūristu palīdzības dienesta pakalpojumiem

Īrijas tūristu palīdzības dienesta tālrunis numurs: 1890 365 700. 1890 365 700.

Mēs izrādīsim īpašu iejūtību saistībā ar dzimumpārkāpumiem:

- mēs iecelsim tā paša dzimuma Garda;
- pēc pieprasījuma, ja iespējams, nozīmēsīm tā paša dzimuma ārstu;
- sniegsim informāciju par vietējām atbalsta organizācijām dzimumpārkāpumu upuriem.

Slepkavību vai citu noziedzīgu nāves gadījumu upuru ģimenes

Jūsu vietējais Garda superintendants uzturēs tiešu saziņu starp jums un jebkuru upuru atbalsta organizāciju, kurai būsīt lūdzis palīdzību. Mēs uzturēsīm saziņu starp jums, izmeklēšanas veicēju Garda un jebkuru attiecīgo atbalsta organizāciju, izmantojot izmeklēšanas grupas Garda ģimenes koordinācijas ierēdņa palīdzību

Vardarbības ģimenē upuri

Ja gadījumi ir saistīti ar vardarbību ģimenē, mēs pielietojam profilaktiskā aresta politiku, lai aizsargātu laulātos vai partnerus un ģimeni. Mēs arī sniedzam ieteikumus par vietējiem atbalsta pakalpojumiem.

Vecāki cilvēki

Ja jūs esat vecāks cilvēks, kurš kļuvis par nozieguma upuri, mēs turpināsim veikt visas pamatoti nepieciešamās darbības, lai jūs aizsargātu un nomierinātu. Mēs arī piedāvāsim ieteikumus par mājas nodrošināšanu un jūsu drošību sabiedrībā.

Īpašas vajadzības

Ja jums ir jebkura veida invaliditāte, mēs ņemsim vērā jūsu īpašas vajadzības vai prasības.

Ja jūs pietiekami labi nerunājat angļu vai īru valodā

Mēs nodrošināsim bezmaksas tulkošanas pakalpojumu, lai jūs, cik iespējams, saņemtu tādas pašas kvalitātes pakalpojumu kā jebkurš nozieguma upuris.

Geju, lesbiešu, biseksuālu un transseksuālu personu kopienas

Ja jūs piederat geju, lesbiešu, biseksuālu vai transseksuālu personu kopienai, mēs iejūtīgi izskatīsim jūsu gadījumu. Ja tas ir piemēroti, mēs jums norādīsim arī uz iespēju sazināties ar geju koordinācijas ierēdni Garda Sļochņina ietvaros.

Rasistiski incidenti

Ja esat rasistiska incidenta upuris, mēs:

- precīzi reģistrējam incidentu;
- izmeklējam jūsu iesniegumu;
- palīdzam jums sazināties ar jūsu apgabala Garda etniskās koordinācijas ierēdni.

Jauniešu izdarītie noziegumi

Ja jūs esat jaunieša izdarītā nozieguma upuris:

- mēs jūs informēsim, ja nozieguma izdarītājs ir jaunietis;
- mēs ņemsim vērā visus jūsu viedokļus, ja jūs kā upuris vēlēsities tos izteikt, kad tiks apsvērta jaunieša dalība nepilngadīgo pāraudzināšanas programmā, tomēr lēmumu par jaunieša iesaistīšanu programmā pieņem programmas direktors;
- mēs varam jūs uzaicināt piedalīties, ja izteiksīm brīdinājumu jaunietim;
- mēs varam jūs uzaicināt uz Garda ģimeņu konferenci;
- mēs atbalstīsim jūsu kā upura intereses Garda ģimeņu konferencē vienalga, vai jūs tajā piedalīsities vai nē.

JA MĒS NEATTAISNOJAM JŪSU CERĪBAS

Ja jūs neapmierina mūsu dienesta darbs vai arī jums ir jautājumi, ieteikumi vai atsauksmes par jebkuru no aspektiem, kas saistīts ar Garda Sķochjna pārstāvju attieksmi, lūdzu, nekavējoties sazinieties ar:

savu vietējo Garda superintendantu

Informācija ir pieejama vietnē www.garda.ie vai tālrunu abonentu grāmatas (zaļās lapas) sadaļā,
vai

Garda upuru koordinācijas biroju,

An Garda Sķochjna,

Sadaļa Sabiedriskās attiecības un sabiedrības politika,

Harcourt laikums

Dublina 2.

Tālrunis: (01) 666 3880 vai (01) 666 3822 vai (01) 666 3882

Fakss: (01) 666 3801

E-pasta adrese: crimevictims@garda.ie

(tiek uzraudzīti darba laikā)

Mēs atbildēsim uz jūsu jautājumu, cik ātri vien iespējams

Mēs arī varam jūsu iesniegumu pārsūtīt uz:

Garda Sķochjna Ombudsman Commission

150 Abbey Street Upper, Dublin 1.

Vietējais zvans: 1890 600 800

Tālrunis: (01) 871 6727

Fakss: (01) 814 7023

E-pasta adrese: info@gsoc.ie

Interneta vietne: www.gardaombudsman.ie

GARDA SĶOCHĪNA LOMA

Mēs ļoti labi apzināmies upuru īpašo vietu Garda dienestā un krimināltiesību sistēmas ietvaros. Mēs esam apņēmušies izveidot ar jums attiecības, kuru pamatā ir palīdzības un atbalsta nodrošinājums. Jūsu cieņa, rūpes un vajadzības mums ir augsta prioritāte.

Profesionālās vērtības, piemēram, godīgums, atbildība, cieņa, profesionālisms un ētiskie standarti ir mūsu pienākumu izpildes un sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pakalpojumu mēraukla.

Garda Sķochjina ir apņēmis:

- aizsargāt dzīvību un īpašumu;
- konstatēt un novērst noziegumu;
- saglabāt mieru;
- uzturēt sabiedrisko drošību.

Mēs cenšamies būt laipni, izpalīdzīgi, cieņas pilni un profesionāli. Ja jūs esat sarūgtināts par noziegumu vai citu traumatisku incidentu, mēs uzmanīgi un jutīgi atsauksimies uz jūsu vajadzībām.

Kad jūs ziņosit par noziegumu, mēs izmeklēsim lietu un palīdzēsim jums saukt pie atbildības atbildīgās personas. Mēs to darām, tieši, godīgi un objektīvi apkopojot visus pierādījumus par incidentu. Pēc tam mēs veicam vienu no šīm darbībām:

- mazāk nopietnu noziegumu gadījumos lieta tiek nodota apgabala tiesā prokuratūras direktora vārdā, ja ir pietiekami pierādījumi;
- ja pārkāpējs ir vecumā no 10 līdz 17 gadiem, izlemjam, vai persona ir piemērota nepilngadīgo pāraudzināšanas programmai;
- nosūtām mūsu izmeklēšanas lietu prokuratūras direktoram (DPP) un lūdzam norādījumus par krimināllietas ierosināšanu.

Visi Garda Skaņņina pārstāvji pret upuriem izturēsies ar cieņu un respektu, lai kāds būtu jūsu dzimums, rase, reliģiskie uzskati, etniskā izcelsme, seksuālā orientācija, vecums, tautība, invaliditāte, ekonomiskie apstākļi, ģimenes stāvoklis un neskatoties uz to, vai jūs esat ieceļotājs.

Mūsu partnersadarbībā ar sabiedrības grupām, valsts aģentūrām un brīvprātīgo organizācijām galvenajā vietā ir upuru labklājība un atbalsts.

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

3 | Tiesu dienesta upuru harta

3: Tiesu dienesta upuru harta

KO JŪS VARAT GAIDĪT NO TIESU DIENESTA

Tiesu dienesta mērķis ir gādāt par noziegumu upuru vajadzībām, nodrošinot šādas iespējas un pakalpojumus:

- upuru uzgaidāmās telpas ir pieejamas gandrīz visās atjaunotajās tiesu iestādēs, kā arī gandrīz visos citos tiesu namos;
- speciālais, upuriem paredzētais komplekss, kas sastāv no četrām telpām un uzņemšanas zonas, ir pieejams Dublīnas krimināllietu tiesās;
- ja iespējams, visos turpmākajos atjaunošanas projektos upuriem tiks iekārtotas speciālas telpas;
- daudzās tiesas zālēs ir pieejams video aprīkojums — saskaņā ar tiesas rīkojumu to var izmantot neaizsargāti liecinieki, sniedzot liecības, ja šādas iespējas nav pieejamas tiesu zālē, kuru apmeklējat jūs, tiesa var izdot rīkojumu par iztiesāšanas procesa pārcelšanu uz tiesu zāli, kur šīs iespējas ir pieejamas, lai jūs varētu sniegt liecību, izmantojot video saiti;
- pēc iepriekšējas norunas centrālajā un iecirkņa krimināltiesā ir pieejamas rezervētas sēdvietas mirušo, kas noslepkavoti ar iepriekšēju nolūku vai bez tā, ģimenes locekļiem;
- upuri var pirms tiesas procesa apmeklēt tiesu iestādi pēc iepriekšējas norunas un tad, ja tas ir nepieciešams;
- klientu koordinācijas ierēdņi katrā no mūsu birojiem — šie ierēdņi ir pirmās kontaktpersonas, kurām upuri var uzdot jautājumus; klientu koordinācijas ierēdņi var noorganizēt piekļuvi liecinieku telpām, ja tās ir pieejamas, rezervēt sēdvietas ģimenei slepkavības lietās, kā arī organizēt iepriekšējus tiesu iestāžu apmeklējumus; viņi var arī jums nodrošināt noziegumu upuru atbalsta brīvprātīgo organizāciju kontaktinformāciju;
- visās lielajās tiesu norises vietās ir atsevišķas ģimenes tiesību sesijas — steidzamos gadījumos, piemēram, iesniedzot pieteikumu par aizsardzības rīkojumu, uzklauššana var notikt arī citos laikos.

Citi pakalpojumi

Mēs arī sniedzam atbalstu un informāciju ar šādu pakalpojumu palīdzību:

- mūsu vietnē www.courts.ie ir pieejama plaša informācija par došanos uz tiesu; vietne ir pieejama angļu un īru valodā, bet dažas publikācijas — arī franču un spāņu valodā; vietnē ir sadaļa, kas paredzēta cilvēkiem, kuri pirmoreiz dosies uz tiesu, tostarp kā upuri vai liecinieki;
- publikācija Došanās uz tiesu ir pieejama brošūras un DVD veidā, kā arī mūsu vietnē; tā sniedz plašu informāciju par tiesas procesa norisi, tostarp par to, kas notiek tiesā, kādas personas tur ierodas un kas notiek pēc procesa;
- tulkošanas pakalpojums tiesas zālē, kas pēc tiesas rīkojuma ir pieejams lieciniekiem, kuri angļiski nerunā tik labi, lai sniegtu liecību vai upura ietekmes paziņojumu lietās, kur šāda paziņojuma sniegšanu atļauj likums vai tiesa.

Mūsu mērķis ir laipnu, skaidru un iekļaujošu pakalpojumu sniegšana noziegumu upuriem. Mēs turpināsim sarunas ar īpašām lietotāju grupām, kuras pārstāv upurus, gan reģionālajā, gan valsts līmenī.

KO VARAT DARĪT, JA MĒS NEATTAISNOJAM JŪSU CERĪBAS

Mēs vēlamies jums sniegt ātrus un efektīvus pakalpojumus atbilstoši jūsu vajadzībām. Ja jūs neapmierina kāda mūsu pakalpojumu daļa, varat sazināties ar klientu apkalpošanas darbinieku, kurš izskata sūdzības.

Jūs varat sazināties ar kādu no turpmākminētajiem:

Klientu apkalpošanas daļas vadītājs

Tiesu dienests

Phoenix ēka

15–24 Phoenix iela North

Smithfield

Dublina 7.

Tālrunis: (01) 888 6000

Fakss: (01) 888 6090

Interneta vietne: www.courts.ie

- vietējās apgabaltiesas sekretāru;
- vietējās grāfistes reģistratoru.

Pēdējo divu personu kontaktinformācija ir atrodama vietnē www.courts.ie tālruņa abonētu saraksta zaļajās lapās, sadaļā Tiesu dienests.

TIESU DIENESTA LOMA

Tiesu dienests tika izveidots 1999. gada novembrī tiesu pārvaldībai. Mums saskaņā ar likumdošanu ir jāņem vērā tiesas pakalpojumu lietotāju, tostarp liecinieku un noziegumu upuru, vajadzības. Mūsu pilnvaras ir izklāstītas 1998. gada Tiesu dienesta likumā.

Tiesu dienests:

- ir atbildīgs par tiesu pārvaldību un administrāciju;
- nodrošina iespējas tiesas pakalpojumu lietotājiem;
- pārvalda un uztur tiesu ēkas;
- sniedz informāciju par tiesu sistēmu;
- izstrādājot pilnvaru piemērošanas politiku un stratēģiju, ņem vērā tiesu pakalpojumu lietotāju, tostarp noziegumu upuru, vajadzības.

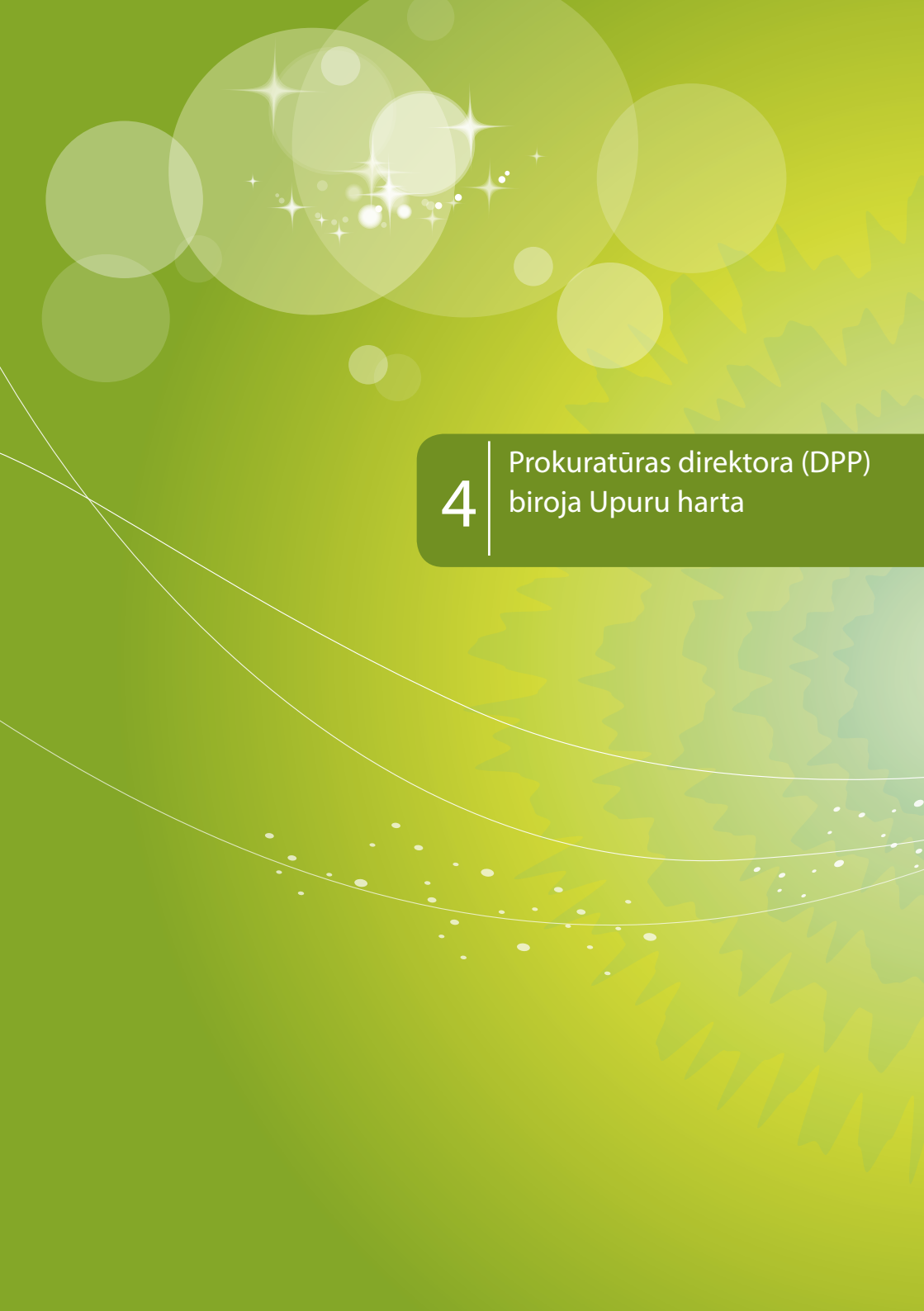
Lūdzu, ņemiet vērā, ka mēs nekādā veidā nevaram komentēt sprieduma pieņemšanas un upuru liecību sniegšanas lietas, kā arī tajās iejaukties. Šie jautājumi attiecas uz tiesnesi, kurš neatkarīgi izpilda savas funkcijas. Tiesneša lēmumam jūs varat pievērsties tikai tiesā, piemēram, iesniedzot apelāciju.

KRIMINĀLTIESU CEĻVEDIS

Tiesa	Uzklausāmās krimināllietas	Uzklausa	Atrašanās
Rajona tiesa	Nelieli pārkāpumi	Viens tiesnesis bez zvērinātajiem	130 tiesu iestādes
Iecirkņa tiesa	Nopietnāki pārkāpumi, izņemot slepkavības, izvarošanas un nopietnus seksuālās vardarbības gadījumus Izskata arī rajona tiesas apelācijas	Viens tiesnesis ar zvērinātajiem	8 iecirkņi ar vismaz vienu iecirkņa tiesu katrā grāfistē
Augstā tiesa	Pazīstama kā centrālā krimināltiesā, kad tiek izskatītas krimināllietas, kuras neietilpst iecirkņa tiesas jurisdikcijā, piemēram, slepkavības, izvarošanas un nopietni seksuālās vardarbības gadījumi	Viens tiesnesis ar zvērinātajiem	Krimināllietu tiesas Dublinā un laiku pa laiku ārpus Dublīnas esošās vietās
Īpašā krimināltiesā (izveidota 1972. gadā)	Konkrēti pārkāpumi, kas galvenokārt saistīti ar terorismu un organizēto noziedzību	Trīs tiesneši bez zvērinātajiem	Krimināllietu tiesas Dublinā

Tiesa	Uzklausāmās krimināllietas	Uzklausa	Atrašanās
Apelāciju krimināltiesa	<p>Iecirkņu, centrālo un īpašo krimināltiesu apelācijas</p> <p>Lēmumi ir galīgi, ja tie neietver ar īpašām sabiedrības interesēm saistītus likuma punktus</p>	<p>Viens Augstākās tiesas tiesnesis un divi Augstās tiesas tiesneši</p>	Krimināllietu tiesas Dublinā
Augstākā Tiesa	<p>Apelācijas no apelāciju krimināltiesas par likuma punktiem, kas saistīti ar īpašām sabiedrības interesēm</p> <p>Apelācijas pret Augstās tiesas rīkojumiem ar iesniegumiem par lietas otrreizēju izskatīšanu</p> <p>Iecirkņa tiesas izklāstītās lietas (izklāstīta lieta ir rakstisks paziņojums, kurā norādīti lietas fakti)</p>	<p>Trīs vai dažos gadījumos pieci Augstākās tiesas tiesneši</p>	Četras tiesas Dublinā

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

4 | Prokuratūras direktora (DPP) biroja Upuru harta

4: Prokuratūras direktora (DPP) biroja Upuru harta

KĀDU PALĪDZĪBU VARAT SAŅEMT NO DPP

Ja esat nozieguma upuris, varat mums lūgt:

- ņemt vērā jūsu viedokli, kad tiek pieņemts lēmums vai ir jāierosina lieta;
- vēlreiz izskatīt mūsu pieņemto lēmumu, ja tam nepiekrītat.

Ja jūsu ģimenes loceklis vai dzīvesbiedrs ir kļuvis par upuri gadījumā ar letālu iznākumu, jūs varat vērsties pie mums un mēs:

- ja vien tas būs iespējams, informēsīm par iemeslu gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums lietu neierosināt; šis noteikums tiks piemērots gadījumiem, kad nāve iestājusies 2008. gada 22. oktobrī vai vēlāk.

Ja esat liecinieks, mēs:

- izturēsīmies pret jums ar cieņu un rēķināsimies ar jūsu personīgo stāvokli, tiesībām un pašcieņu;
- sadarbosīmies ar Gardai, lai pārliecinātos, ka saņemat jaunāko, ar jūsu lietu saistīto informāciju, jo īpaši gadījumos, kad ir noticis vardarbīgs vai seksuāls uzbrukums; un
- noorganizēsīm jums iespēju ar juridisko konsultantu un advokātu pirms tiesas sēdes, ja to vēlēšities. Advokāts jums paskaidros, kas notiks tiesas sēdē, bet viņam nav tiesību runāt ar jums par liecību, ko sniegsiet.

Ja apsūdzētajam tiek piespriests cietumsods, mēs varam:

- lūgt otrās instances tiesu pārskatīt piespriesto sodu, ja uzskatām, ka tas ir nepamatoti viegls, jeb, citiem vārdiem sakot, ja tas ir tik viegls, ka neatbilst likumā noteiktajam. Mēs varam lūgt pārskatīt Centrālās krimināltiesas, Apgabala krimināltiesas un Īpašās krimināltiesas spriedumus. un Īpašajā krimināltiesā. Mums nav tiesību pārsūdzēt Apgabala tiesas lēmumu.

KO JŪS VARAT DARĪT, JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBISLTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Ja rodas jebkādi jautājumi vai sūdzības pa mūsu pakalpojumiem, jūs varat sazināties ar

Prokuratūras direktors

14 - 16 Merrion ielā

Dublina 2.

Tālrunis: (01) 678 9222

Fakss: (01) 661 0915

Interneta vietne: www.dppireland.ie

Jūs varat arī apmeklēt mūsu vietni un atrast mūsu

- informācijas bukletu par DPP lomu;
- informācijas bukletu par ierašanos tiesā kā lieciniekam;
- īsu ceļvedi ar informāciju par krimināltiesību sistēmu;
- upuriem un lieciniekiem paredzēto sadaļu.

DPP BIROJA LOMA

Ja iesniedzat ziņojumu par nopietnu noziegumu, Gardaī to izmeklēs un nosūtīs lietu DPP birojam. Pēc tam mēs ar šo lietu iepazīsimies, lai noskaidrotu, vai ir pietiekams iemesls apsūdzēt kādu personu noziegumā un kāda apsūdzība jāizvirza.

Lēmuma pieņemšana par lietas ierosināšanu

Lēmums par lietas ierosināšanu ir ļoti nopietns – tas var ilgstoši ietekmēt gan upuri, gan arī apsūdzēto personu. Vienīgi DPP vai viens no mūsu juristiem, var pieņemt lēmumu par lietas ierosināšanu nopietnos gadījumos, piemēram, slepkavība, dzimumnoziegums vai ceļu satiksmes negadījums ar letālu rezultātu.

Gardaī var pieņemt lēmumu par lietas ierosināšanu mazāk nopietnos

noziegumos. Bet arī šajos gadījumos lieta tiek ierosināta DDP vārdā un DDP ir tiesības noteikt, kā Gardaī ar šo lietu ir jārikojas.

Pieņemot lēmumu par lietas ierosināšanu, mēs rīkojamies neatkarīgi. Tas nozīmē, ka neviena cita persona, pat ne valdība, nevar mums noteikt, vai kāda lieta ir vai nav jāierosina

Lieta netiek ierosināta

Ja tiek pieņemts lēmums lietu neierosināt, mēs par šāda lēmuma iemesliem informējam tikai policiju, kas lietu ir izmeklējusi. Taču, ja vien tas būs iespējams, noziegumos ar letālu iznākumu mēs sniegsim informāciju upura ģimenes loceklim vai dzīvesbiedram par šādas rīcības iemesliem. Šis noteikums tiks piemērots gadījumiem, kad nāve iestājusies 2008. gada 22. oktobrī vai vēlāk.

Lietas izskatīšana tiesā

Gardaī jums paziņos, vai mēs esam nolēmuši ierosināt lietu, un, ja tas tā ir, – kad un kur notiks tiesas sēde.

Vissmagākās lietas tiek izskatītas:

- Centrālajā krimināltiesā,
- Apgabala krimināltiesā, vai
- Īpašajā krimināltiesā.

Šajos gadījumos lietu tiesā ierosina jurists, kurš darbojas DDP interesēs.

Mazāk nopietnos gadījumos lieta tiek izskatīta Apgabala tiesā. Šajos gadījumos lietu tiesā ierosina Gardaī vai jurists, kurš darbojas DDP interesēs

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

5

Probācijas dienesta Upuru harta

5: Probācijas dienesta Upuru harta

KO JŪS VARAT GAIDĪT NO PROBĀCIJAS DIENESTA

Ja esat upuris

- mēs kopā ar jums sagatavosim ziņojumu par ietekmi uz upuri, ja to pieprasīs tiesa;
- mēs varam jūs uzaicināt piedalīties sarunās ar nepilngadīga likumpārkāpēja ģimenes locekļiem; un
- ja mums to lūgsiet darīt, mēs jums paskaidrosim atšķirīgo tiesā lietoto spriedumu nozīmi. Atkarībā no situācijas, mēs to darīsim telefoniski, rakstveidā vai personīgi.

Spriedumi ietver tālāk minēto:

- probācija – šajā gadījumā tiesa likumpārkāpējam nosaka probācijas dienesta darbinieka kontroli uz laiku līdz trim gadiem. Spriedums par probāciju var ietvert nosacījumus, lai nepieļautu, ka persona atkārtoti pastrādā tādu pašu vai jaunu noziegumu. Šie nosacījumi var ietvert kāda noteikta atkarības ārstēšanas centra apmeklējumu vai piedalīšanos mācību vai profesionālās pilnveidesursos. Ja likumpārkāpējs nepilda minētos nosacījumus, tam var būt jāatgriežas tiesā, kur vartikt piespriests jauns sods par sākotnējo likumpārkāpumu;
- sabiedriskais darbs – šajā gadījumā tiesa var piespriest personai, kas sasniegusi 16 gadu vecumu, strādāt neapmaksātu darbu 40-240 stundu apmērā. Šis darbs jāveic sabiedrības labā, un personai tas ir jāizpilda viena gada laikā. Probācijas dienests organizē un pārrauga sabiedriskā darba izpildes vietas. Ja sabiedriskais darbs netiek izpildīts, mēs nodrošinām to, ka persona atgriežas tiesā;
- uzraudzība laikā, kamēr ir atlikta soda izpilde – tiesa var pieņemt lēmumu atlikt (pārcelt) sodu uz laiku, kas parasti nav ilgāks par vienu gadu, lai dotu likumpārkāpējam iespēju apsvērt ar noziegumu saistītos jautājumus. Šajā laikā likumpārkāpējam var būt jāpaliek Probācijas dienesta uzraudzībā;

- uzraudzība saīsinātās soda izciešanas daļas laikā – ja tiesa saīsina cietumsoda izciešanas laiku, personai var tikt noteikta probācijas dienesta uzraudzība ar mērķi samazināt iespēju, ka noziegums varētu tikt pastrādāts atkārtoti. Persona var arī piedalīties tiesas apstiprinātā ārstēšanas kursā vai programmā. Tiesa var izvirzīt noteikumus, kas palīdz veikt uzraudzību;
- uzraudzību pēc soda izciešanas cietumā – personas, kas pastrādājuši dzimumnoziegumu, spriedumā tiesa var paredzēt Probācijas dienesta uzraudzību pēc soda izciešanas. Vēlreiz tiesa var izvirzīt noteikumus, kas palīdz veikt uzraudzību; un
- sabiedriskās sankcijas gados jauniem likumpārkāpējiem – izmanto deviņas sabiedriskās sankcijas, kuru piemērošanā tiek iesaistīta Probācijas dienesta Jauniešu probācijas nodaļa. Tās ietver noteiktus probācijas pasākumu veidus, kā arī spriedumu veikt sabiedrisko darbu, apmeklēt dienas aprūpes centru un izmantot konsultanta pakalpojumus.

Strādājot ar likumpārkāpējiem, mēs:

- nopietni mudinām likumpārkāpējus uzņemties atbildību par ievainojumiem, zaudējumiem un ciešanām, kas jums var būt nodarīti;
- pārliecināties, vai likumpārkāpēji turpina risināt ar dzīvesveidu vai attieksmi saistītos jautājumus, kas ir spēlējuši nozīmīgu lomu pret jums pastrādātajā noziegumā;
- sagatavojot tiesai ziņojumus par likumpārkāpējiem, mēs tiesai norādām, kas nozieguma rezultātā nodarīts upurim; un
- pārliecināties, ka ikvienā sabiedriskajā programmā ir ņemtas vērā jūsu intereses un mērķis nepieļaut atkārtotu nozieguma izdarīšanu.

KO JŪS VARAT DARĪT, JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBILSTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Probācijas dienestā strādā koordinators, kas atbild par upuriem sniegtajiem pakalpojumiem. Ja jums rodas jebkādi jautājumi, bažas vai sūdzības saistībā ar upuriem, sazinieties ar:

Ursula Fernee
Galvenā probācijas speciālista asistente
Upuriem sniegto pakalpojumu koordinatore
Probācijas dienests
Haymarket
Smithfield
Dublina 7.

Tālrunis: (01) 817 3631
Fakss: (01) 817 3644
Epasta adrese: ugfernee@
probation.ie
Interneta vietne: www.
probation.ie

PROBĀCIJAS DIENESTA LOMA

Probācijas dienests ir aģentūra, kas darbojas Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu departamentā. Mūsu probācijas speciālisti strādā ar likumpārkāpējiem visā valstī, kā arī cietumos un aizturēšanas centros, lai padarītu mūsu dzīvi drošāku. Mēs to darām, palīdzot likumpārkāpējiem dzīvot labāku dzīvi, nepastrādājot noziegumus un kaitējumu citiem.

Mūsu loma ir:

- sniegt pakalpojumu tiesām, tai skaitā uzraudzīt likumpārkāpējus sabiedrībā;
- sagatavot ziņojumus par atsevišķiem likumpārkāpējiem, kas ietver informāciju par noziegumā nodarīto upuriem (im);
- organizēt sarunas ar nepilngadīga likumpārkāpēja ģimenes locekļiem, ja tiesa to nolemj, un
- īstenot praksē programmas, kas paredzētas, lai risinātu ar likumpārkāpēja uzvedību saistītos jautājumus, un samazināt iespēju nodarīt kaitējumu citiem.

Veicot darbu, mēs rēķināmies ar upura jūtām un noziegumā iegūto traumu.

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

6

ieslodzījuma vietu dienesta
Upuru harta

6: Ieslodzījuma vietu dienesta Upuru harta

KĀDU PALĪDZĪBU VARAT SAŅEMT NO IESLODZĪJUMA VIETU DIENESTA

Mēs:

- centīsimies rehabilitēt visus likumpārkāpējus, kuriem piespriests cietumsods, tā lai nākotnē citi cilvēki nekļūtu par viņu noziegumu upuriem;
- pārliecināsimies, ka visos īslaicīgas atbrīvošanas gadījumos tiek ņemts vērā jebkāds iespējamais risks upurim;
- darīsim visu iespējamo, lai novērstu iespēju, ka cietumā ievietotais likumpārkāpējs turpina aizskart upuri;
- informēt Garda Síochána par likumpārkāpēju, kuri pastrādājuši jebkāda veida dzimumnoziegumus, atbrīvošanu;
- paziņosim, kad likumpārkāpējs tiks atbrīvots no cietuma - gan īslaicīgas atbrīvošanas gadījumā, gan arī pēc soda izciešanas, ja jūs vai jūsu ģimenes loceklis to lūdz. Gadījumos, kad atbrīvošanu pieprasa tiesa, mēs par to jums paziņosim pēc šī notikuma, un
- informēsim par tālāko notikumu gaitu attiecībā uz ieslodzījuma laiku, ja jūs mums to lūgsiet - piemēram, par pārceļšanu no viena cietuma uz otru, pirmstermiņa atbrīvošanas komisijas sēdēm (ieslodzītājiem, kas notiesāti uz astoņiem gadiem vai ilgāku laiku)

Ja vēlaties, lai informējam par atbrīvošanu vai arī jebkādiem citiem svarīgiem notikumiem, lūdzam iesniegt pieprasījumu cietumu sadarbības koordinatoram ar noziegumu upuriem, sūtot to uz tālāk norādīto adresi:

JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBILSTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Ja jums rodas jebkādi jautājumi vai sūdzības par Īrijas ieslodzījuma vietu dienestu, jūs varat sazināties ar:

Sadarbības koordinatoru ar noziegumu upuriem

Īrijas Ieslodzījuma vietu dienesta
centrālais birojs
IDA Business Park
Ballinallee Road
Co. Longford.

Tālrunis: (043) 333 5100
Fakss: (043) 333 5101
E-pasta adrese: vlo@irishprisons.ie
Interneta vietne: www.irishprisons.ie

IESLODZĪJUMA VIETU DIENESTA LOMA

Ieslodzījuma vietu dienests pārrauga cietumus Īrijā.

Mūsu pienākumi ietver šādas jomas:

- **cietumi** – mēs nodrošinām drošu, apsargātu uzraudzību cilvēkiem, kuri ar tiesas lēmumu ir nosūtīti uz cietumu. Cietumi iedalās no augsta līmeņa drošības iestādēm līdz atklātiem cietumiem ar zemākām prasībām attiecībā uz drošību. Katrs ieslodzītais tiek ievietots cietumā atbilstoši viņa pastrādātajam likumpārkāpumam, piesprietajam ieslodzījuma termiņam un riska pakāpei. Sīkāka informācija par Īrijas cietumiem un ieslodzījuma vietām atrodama nākamajā nodaļā.
- **rehabilitācija** – lai nodrošinātu to, ka ieslodzītie pēc atbrīvošanas no cietuma neizdara jaunus likumpārkāpumus, mūsu mērķis ir rehabilitēt visus notiesātos. Rehabilitācijas pakalpojumos ietilpst tādu jautājumu risināšana un ārstēšana kā aizskaroša uzvedība, atkarība no narkotikām un alkohola, izglītības un prasmju trūkums, dusmu savaldīšana un paškontrolē. Tas veicina ieslodzīto attīstību un sagatavo dzīvei pēc atbrīvošanas, kad tiem būs atkal jāiedzīvojas sabiedrībā;
- **ieslodzījuma laika saīsināšana** – likums atļauj par labu uzvedību samazināt soda izciešanas laiku par vienu ceturto daļu. To ņem vērā tiesneši, nosakot soda izciešanas laiku. Uz mūžu notiesātajiem ieslodzītajiem netiek noteikts atbrīvošanas datums, tos var atbrīvot vienīgi ar Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministra atļauju pēc Atbrīvošanas komisijas ieteikuma.

- **atbrīvošana no cietuma** – ieslodzītie parasti tiek atbrīvoti no cietuma pēc soda izciešanas vai arī, kad tiek apstiprināta to pirmstermiņa vai īslaicīga atbrīvošana. Uz mūžu notiesātai personai pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma ir jāizpilda noteikti nosacījumi, ieskaitot atrašanos Probācijas dienesta uzraudzībā un citi noteikumi, kas paredzēti sabiedrības aizsardzībai. Ja minētie nosacījumi tiek pārkāpti, ieslodzītajam var likt atgriezties cietumā. Ieslodzītos var atbrīvot apelācijas vai citu juridisko procedūru rezultātā. Dažos gadījumos pēc pieteikuma iesniegšanas tiesā ieslodzītais, pret kuru ir izvirzīta apsūdzība, var tikt atbrīvots pret drošības naudu.
- **personas, kas pastrādājušas dzimumnoziegumus** – visām personām, kas pastrādājušas dzimumnoziegumus un atbrīvotas no ieslodzījuma pēc 2001. gada 27. septembra, ir jāievēro noteikti ierobežojumi. Šīm personām ir jāpaziņo Garda Síochána par atrašanās vietu un par jebkādam turpmākām izmaiņām;
- **īslaicīga atbrīvošana** – tas mums atļauj atkārtoti integrēt ieslodzītos sabiedrībā tā, kā mēs to plānojam. Īslaicīga atbrīvošana ietver:
 - atbrīvošanu tiešā Probācijas dienesta uzraudzībā;
 - atbrīvošanu, lai piedalītos nodarbinātības vai apmācību programmās;
 - atbrīvošana aiz līdzjūtības veselības stāvokļa vai ģimenes apstākļu dēļ; vai
 - atbrīvošana, lai palīdzētu likumpārkāpējam atkal integrēties sabiedrībā, kad ieslodzījuma laiks tuvojas beigām.

Izskatot īstermiņa atbrīvošanas iespēju, mēs ņemam vērā daudzus apstākļus, tai skaitā iespējamo apdraudējumu sabiedrībai un upurim. Kad mēs ļaujam likumpārkāpējam saņemt īslaicīgu atbrīvojumu, mēs cenšamies pārliecināties, vai tas nenonāks saskarē ar nozieguma upuri.

- **Atbrīvošanas komisija** – komisija sniedz ieteikumus Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministram attiecībā uz ilgtermiņa ieslodzījumu. Izsniedzot ieteikumu attiecībā uz īslaicīgu un pirmstermiņa atbrīvošanu, komisija ņem vērā vairākus faktorus. Ieteikumu Atbrīvošanas komisijai vai iesniegt upuris vai noziegumā bojā gājušās personas ģimene. Ministrs var pilnīgi vai daļēji pieņemt Atbrīvošanas komisijas rekomendācijas, vai arī tās pilnībā noraidīt.

INFORMĀCIJA PAR CIETUMIEM UN IESLODZĪJUMA VIETĀM

Mēs darām visu iespējamo, lai notiesātie nonāktu cietumā, kas pēc iespējas tuvāk atrodas mājām, lai radnieki un draugi varētu tos apmeklēt. Tas nav vienmēr iespējams, piemēram, to ieslodzīto gadījumā, kuri var būt sabiedrībai bīstami un kuriem ir jāatrodas augstas drošības pakāpes cietumā. „Kopējais cietums” ir cietums, uz kuru tiesa tieši nosūta notiesāto. Ieslodzījumu vietu dienests var pārvietot ieslodzītos no kopējā cietuma uz citiem cietumiem vai iestādēm

Cietums	Cietuma veids	Atrašanās vieta un tālruna numurs
Mountjoy cietums	Slēgts kopējais cietums vīriešiem sākot no 18 gadu vecuma, kas notiesāti Dublinas apgabalā	North Circular Road Dublina 7. (01) 806 2800
Dóchas centrs	Slēgts kopējais cietums sievietēm, sākot no 18 gadu vecuma, kuru atklāja 2000. gada janvārī; tas ir sieviešu kopējais izmeklēšanas cietums (cietumniekiem, kuri vēl nav notiesāti).	North Circular Road Dublina 7. (01) 885 8987
Mācību vienība	Daļēji slēgta iestāde ar zemāku drošības pakāpi, vīriešiem sākot no 18 gadu vecuma; tajā ir no narkotikām brīva vide, kurā lielākais uzsvars tiek likts uz darbu un mācībām.	Glengarriff Parade North Circular Road Dublina 7. (01) 806 2890
Wheatfield cietums	Slēgts kopējais cietums vīriešiem sākot no 18 gadu vecuma, kas notiesāti Ziemeļleinsteras apgabalā.	Cloverhill Road Clondalkin Dublina 22. (01) 626 0011

Cietums	Cietuma veids	Atrašanās vieta un tālruna numurs
Limerick cietums	Slēgts kopējais cietums vīriešiem un sievietēm, sākot no 18 gadu vecuma	Mulgrave Street Limerick (061) 204 700
Portlaoise cietums	Augstas drošības pakāpes slēgtais cietums vīriešiem, sākot no 18 gadu vecuma; tas ir kopējais cietums likumpārkāpējiem, kas tiek tiesāti Īpašajā krimināltiesā.	Dublin Road Portlaoise Co. Laois (057) 862 1318
Midlands cietums	Slēgts kopējais cietums vīriešiem, sākot no 18 gadu vecuma, kuru atklāja 2000. gada novembrī; nesen to izvēlējās kā kopējo cietumu vīriešiem, kas notiesāti Dienvidleinsteras apgabalā	Dublin Road Portlaoise Co. Laois (057) 867 2110 or (057) 867 2100
St. Patrick's korekcijas iestāde	Slēgta iestāde jauniem vīriešiem, 16 – 21 gada vecumā.	North Circular Road Dublin 7 (01) 806 2896
Shelton abatija	Atvērts centrs ieslodzītiem vīriešiem, kas vecāki par 19 gadiem; tajā uzturas ieļodzītie, kuriem ir vajadzīgs zemāks drošības līmenis, kuri ir notiesāti uz mazāku laiku un tie, kuriem ir piespriests ilgs cietumsods, kas tuvojas beigām.	Arklow Co. Wicklow (0402) 423 00
Cork cietums	Slēgts cietums vīriešiem sākot no 18 gadu vecuma	Rathmore Road Cork City (021) 451 8800

Cietums	Cietuma veids	Atrašanās vieta un tālruna numurs
Loughan House	Atvērts centrs ieslodzītiem vīriešiem, kas vecāki par 19 gadiem; tajā uzturas ieslodzītie, kuriem ir prasīts zemāks drošības līmenis, kuri ir notiesāti uz mazāku laiku un tie, kuriem ir piespriests ilgs cietumsods, kas tuvojas beigām.	Open Centre Blacklion Co. Cavan (071) 985 3020
Castlerea cietums	Slēgts cietums vīriešiem, sākot no 18 gadu vecuma; tas ir kopējais cietums gan izmeklēšanas laikā, gan arī notiesātajiem Ulster un Connaught reģionos	Harristown Castlerea Co. Roscommon (094) 962 5213
Cloverhill cietums	Slēgts cietums vīriešiem, sākot no 18 gadu vecuma, kuru atklāja 1999. gada oktobrī; tas galvenokārt ir paredzēts ieslodzītajiem izmeklēšanas laikā un ir kopējais cietums tiem, kuri tiek apcietināti izmeklēšanas laikā Leinsteras apgabalā.	Cloverhill Road Clondalkin Dublina 22. (01) 630 4530
Arbour Hill cietums	Slēgts cietums vīriešiem, sākot no 18 gadu vecuma; lielāka daļa ieslodzīto ir notiesāti uz ilgu laiku vai arī par dzimumnoziegumiem.	Arbour Hill Dublina 7. (01) 671 9333

(Izdevums publicēts: 2009. gada jūnijā)

7

Juridiskās palīdzības pārvaldes
Upuru harta

7: Juridiskās palīdzības pārvaldes Upuru harta

KĀDU PALĪDZĪBU VARAT SAŅEMT NO JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS PĀRVALDES

Ja jums ir pamats saņemt mūsu pakalpojumus, mēs:

- pieņemamā laikā un labā kvalitātē sniegsim juridisku konsultāciju un vajadzības gadījumā, pārstāvēsim jūs tiesā;
- konsultēsim jūs konfidenciāli un
- vienmēr izturēsimies pret jums pieklājīgi, atbilstoši mūsu Klientu hartai

KO JŪS VARAT DARĪT, JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBILSTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Ja vēlaties iesniegt sūdzību par jebkuru mūsu pakalpojuma aspektu, sazinieties ar šādu personu:

Sadarbības koordinators ar klientiem

Juridiskās palīdzības pārvalde

47 Upper Mount Street

Dublina 2.

Tālrunis: (01) 644 1900

Vietējais tālrunis: 1890 615 200

Fakss: (01) 662 3661

Interneta vietne: www.legalaidboard.ie

JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS PĀRVALDES LOMA

Juridiskās palīdzības pārvalde sniedz juridisku palīdzību un konsultācijas civillietās tām personām, kuras nevar atļauties par to samaksāt. Lielākā daļa mūsu darba ir saistīta ar ģimenes tiesībām un vardarbību ģimenē. Mēs veicam īpašus pasākumus gadījumos, kad notikusi izvarošana un cita veida nopietna seksuāla vardarbība, kā arī cilvēktirdzniecības gadījumos.

Mēs sniedzam savus pakalpojumus, izmantojot juridiskos centrus visā valstī, kuri strādā gan pilnu, gan nepilnu laiku. Šajos centros strādā mūsu juriskonsulti. Mēs arī slēdzam līgumus ar privātajiem juriskonsultiem, kuri sniedz mums savus pakalpojumus.

Mēs sniedzam konsultācijas upuriem izvarošanu un cita veida nopietnu seksuālu uzbrukumu gadījumos. Papildus tam, ja izvarošanas vai cita veida seksuālās vardarbības gadījumā apsūdzētais vērsas tiesā, lai izskatītu jautājumu par jūsu iepriekšējo seksuālo pieredzi, mēs jūs pārstāvēsim ar aizstāvību. Šie ir apstiprinātie bezmaksas pakalpojumi, un jums par tiem nav jāmaksā.

Mums ir vairākas informatīvas brošūras par mūsu pakalpojumiem un juridiskajām jomām, kurās mēs darbojamies. Jūs varat iegūt šīs brošūras, kā arī juridisko centru sarakstu, mūsu interneta vietnē var sazinoties ar:

Juridiskās palīdzības pārvalde
Galvenais birojs
Quay ielā
Cahirciveen
Co. Kerry.
Tālrunis: (066) 947 1000
Interneta vietne: www.legalaidboard.ie

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

8

Kriminālizmeklēšanas dienesta
Upuru harta

8: Kriminālizmeklēšanas dienesta Upuru harta

KĀDU PALĪDZĪBU VARAT SAŅEMT NO KRIMINĀLIZMEKLĒŠANAS DIENESTA

Kriminālizmeklētājs izmeklē pēkšņas, nezināmas vai vardarbīgas nāves iemeslu. Ja jūsu ģimenes loceklis vai draugs nozieguma rezultātā ir gājis bojā, tālāk izklāstītais pārskats sniegs jums informāciju, kādu palīdzību varat saņemt no Kriminālizmeklēšanas dienesta.

Kriminālizmeklētāja darbā ietilpst:

- **identifikācija** – mirušās personas ķermeņa identifikācija ir ļoti sāpīga ģimenei vai draugiem. Dažos gadījumos ir iespējams panākt vienošanos, ka jūsu vietā to izdara kāds cits, ja tas ir pārāk sāpīgi;
- **liķa sekcija** – kriminālizmeklētājam var būt jāveic liķa sekciju. Tā ir īpaša medicīniska ķermeņa izmeklēšana. Tiesu medicīnas eksperti saprot, kādas bažas šajā jautājumā jums var rasties, un viņi var ieteikt, kur saņemt informāciju, kas palīdzēs jums saprast notiekošo. Samaksājot iepriekš noteiktu nodevu, jūs no kriminālizmeklētāja saņemsiet veiktās pārbaudes rezultātus.
- **izdošana apbedīšanai** – kriminālizmeklētāji darīs visu iespējamo, lai izdotu mirušā ķermeni apbedīšanai bez papildus kavēšanās. Kriminālizmeklētājs jūs informēs par iespējamo datumu un laiku, kad ķermenis tiks izdots apbedīšanai.
- **paziņojums** – kriminālizmeklētāji sniegs paziņojumu, cik ātri vien iespējams pēc nāves iestāšanās. Paziņojumā tiek sniegta informācija par nezināmas vai vardarbīgas nāves iemeslu. Garda Siochána parasti jūs informēs par iespējamo paziņojuma sniegšanas datumu, vietu un laiku. Sniedzot paziņojumu, kriminālizmeklētāji var jums paskaidrot, kas ir noticis. Kriminālizmeklētāji centīsies būt pēc iespējas iejutīgāki. Piemēram, jūs varat atstāt tiesas zāli, kad liecību sniedz patologs (īpašs ārsts, kurš informē par liķa sekcijas rezultātiem).

- **dokumenti** – pēc paziņojuma sniegšanas, samaksājot iepriekš noteiktu nodevu, jums ir tiesības kriminālizmeklētāja birojā pieprasīt dokumentu kopijas, piemēram, liķa sekcijas ziņojumus.

Dažos nāves gadījumos, piemēram, jauniešu un bērnu, kriminālizmeklētāji var sniegt informāciju par vietējām atbalsta grupām un organizācijām, ar ko jūs varat sazināties. Tie ietver dažādu slimnīcu sociālos darbiniekus un konsultantus smagu zaudējumu gadījumos. Tas nav kriminālizmeklētāja tiešais pienākums.

JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBILSTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Ja vēlaties saņemt vispārīgu informāciju par mūsu pakalpojumiem, jūs varat sazināties ar attiecīgo kriminālizmeklēšanas dienestu. Kriminālizmeklētāju vārdus, adreses un telefona numurus jūs varat saņemt pašvaldībā vai izlasīt mūsu interneta vietnē www.coroners.ie.

Sīkāku informāciju varat arī iegūt, sazinoties ar:

Kriminālizmeklēšanas dienesta darbinieki

Athlumney House

IDA Business Park

Johnstown

Navan

Co Meath.

Tālrunis: 046 909 1323

Fakss: 046 905 0560

E-pasta adrese: csitmail@justice.ie

KRIMINĀLIZMEKLĒTĀJA LOMA

Kriminālizmeklētāji noskaidro pēkšņas, nezināma iemesla, vardarbīgas vai nedabīgas nāves iemeslu, lai varētu izsniegt miršanas apliecību. Kriminālizmeklētājiem var būt jāveic liķa sekcija, kurai dažreiz seko

paskaidrojuma sniegšana. Šis ir ļoti nozīmīgs valsts dienests, kas jo īpaši ir svarīgs mirušā cilvēka ģimenei un draugiem.

Kriminālizmeklētājs sniedz paziņojumu publiski, dažreiz zvērināto klātbūtnē.

Šī paziņojuma mērķis ir:

- paziņot ar nāvi saistīto informāciju;
- oficiāli reģistrēt šo informāciju; un
- noskaidrot šādus faktus:
 - identificēt mirušo;
 - miršanas datumu un vietu; un
 - nāves iemeslu.

Kriminālizmeklētājs vai zvērinātie var sniegt vispārīgus ieteikumus ar mērķi novērst līdzīgus nāves gadījumus, **viņu darba pienākumos neietilpst noteikt, kurš pie tā ir vainīgs un vai tā ir bijusi krimināli sodāma rīcība.**

Kriminālizmeklētājs veic savus pienākumus neatkarīgi. Kriminālizmeklētāja lēmumus var pārskatīt, tikai pamatojoties uz likumu. Piemēram, persona var vērsties Augstākajā tiesā, izmantojot Tiesas pārskata formu.

Kriminālizmeklētājs saprot, ka to sniegtie paziņojumi ir vajadzīgi, bet cietušā ģimenei tie bieži var radīt sarūgtinājumu vai traumas. Kriminālizmeklētāji veiks savu darbu pēc iespējas iekļūtīgāk, ar cieņu pret mirušo personu, sērojošajām ģimenēm un citiem, kurus ir ietekmējusi šī cilvēka nāve.

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

9 | Kriminālnodarījumu
kompensācijas tribunāla
Upuru harta

9: Kriminālnodarījumu kompensācijas tribunāla Upuru harta

KĀDU PALĪDZĪBU VARAT SAŅEMT NO TRIBUNĀLA

Ja pieprasāt kompensāciju, kas saistīta ar noziegumu, mēs kontaktēsimies tieši ar jums. Vai, ja vēlaties, mēs sadarbosimies ar upuru atbalsta dienestu, kas rīkojas jūsu vārdā.

Mēs:

- sniegsim jums informāciju, lai palīdzētu aizpildīt pieteikumu kompensācijas saņemšanai;
- kontaktēsimies ar jums pieklājīgi un profesionālā veidā;
- nosūtīsim jums rakstisku lēmumu attiecībā uz jūsu lietu;
- izmaksāsim jebkādu kompensāciju, kas jums pienākas, cik vien ātri iespējams; un
- paskaidrosim jūsu tiesības pārsūdzēt tribunāla lēmumu.

Jūs varat arī pieteikties kompensācijai no citas Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts par ievainojumiem, kas šīs dalībvalsts teritorijā gūti vardarbīga nozieguma rezultātā.

Šajā gadījumā mēs:

- konsultēsim jūs par iesnieguma sagatavošanu, vai arī jūs varat pieteikties tieši, izmantojot Eiropas Komisijas interneta vietni <http://ec.europa.eu/> skatīt sadaļu par „Kompensācija noziegumu upuriem”;
- sagādāsim jums pieteikuma formu;
- pārtulkosim pieteikuma formu un jūsu atbildes, ja dalībvalsts nepieņem pieteikumus angļu valodā; un
- ja to vēlēsities, saņemsim korespondenci attiecībā uz jūsu prasību no citām dalībvalstīm un to nodosim jums.

JA MĒS NERĪKOJAMIES ATBILSTOŠI JŪSU CERĪBĀM

Jūs varat pārsūdzēt pirmo Tribunāla lēmumu.

Ja mēs nerīkojamies atbilstoši jūsu cerībām, jūs varat rakstīt:

Valdes priekšsēdētājam

Kriminālnodarījumu kompensācijas tribunāls.

13 Lower Hatch Street

Dublina 2.

Tālrunis: (01) 661 0604

Fakss: (01) 661 0598

E-pasta adrese: criminalinjuries@justice.ie

Interneta vietne: www.justice.ie (skatīt nodaļu "Parējās normatīvās funkcijas", kurās atrodama pieteikuma forma un sīkāka informācija par izmaksas shēmu)

KRIMINĀLNODARĪJUMU KOMPENSĀCIJAS TRIBUNĀLA LOMA

Kriminālnodarījumu gūto ievainojumu kompensācijas tribunāls izmanto nozieguma rezultātā iegūto personīgo ievainojumu kompensācijas shēmu. Tas izmanto arī atsevišķu kompensācijas shēmu cietumu darbiniekiem, kuri ir ieguvuši personīgus ievainojumus nozieguma rezultātā. Tribunāla locekļus ieceļ Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu ministrs.

Nozieguma rezultātā iegūto personīgo ievainojumu kompensācijas shēma ļauj jums pieprasīt segt izdevumus un zaudējumus, kas jums var būt radušies vardarbīga nozieguma rezultātā, cenšoties novērst noziegumu vai mēģinot izglābt kādam dzīvību. Shēma paredz kompensācijas izmaksu arī ģimenei, ja upuris gājis bojā vardarbīga nozieguma rezultātā.

Kā tas darbojas:

- lēmumu par katru kompensācijas lietu parasti pieņem viens tribunāla loceklis;
- ja neesat apmierināts ar viņa pieņemto lēmumu, jūs to varat pārsūdzēt trim citiem tribunāla locekļiem, kuru vidū nav tā locekļa, kas ir pieņēmis sākotnējo lēmumu;
- mēs noorganizēsim apelācijas sūdzības izskatīšanu privātā un neoficiālā veidā – jums nav vajadzīgs juridiskais pārstāvis;
- Tribunāls nesegs nekādus juridiskos izdevumus, kas jums var būt radušies saistībā ar lietas izskatīšanu Tribunālā; un
- kompensāciju mēs izmaksāsim vienā maksājumā, lai gan dažos gadījumos pieļaujam veikt starpizmaksu.

ES direktīva par kompensāciju noziegumu upuriem izveido sadarbības mehānismu starp ES dalībvalstīm tā, lai noziegumu upuri var saņemt kompensāciju par citās dalībvalstīs pastrādātiem noziegumiem. Mēs izskatām citās dalībvalstīs iesniegtās sūdzības. Tāpat mēs palīdzam cilvēkiem, kuri dzīvo Īrijā, nosūtīt pieteikumus uz citām dalībvalstīm.

Tiesas lēmumi

Tiesa, izskatot krimināllietu, var piespriest likumpārkāpējam izmaksāt kompensāciju nozieguma upurim. Ja Tiesa ir pieņēmusi šādu lēmumu, Probācijas dienests uzraudzīs naudas izmaksu saskaņā ar spriedumu izmaksāt kompensāciju.

Upuris var ierosināt civillietu pret likumpārkāpēju par kompensācijas izmaksu. Šīs lietas ierosināšana ir upura un viņa juristu ziņā. Veicot izmaksu, Tribunāls atskaita jebkādas naudas summas, ko upuris jau ir saņēmis no likumpārkāpēja.

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

10

Upuri un likumdošana

10: Upuri un likumdošana

Šī nodaļa sniedz īsu likuma normu apkopojumu attiecībā uz noziegumu upuriem.

levads

Tiesa, skatot krimināllietu, var uzaicināt upuri kā liecinieku. Taču upuris ne vienmēr piedalās krimināllietas izskatīšanā un parasti tas netiek juridiski pārstāvēts. Lietu ierosina valsts.

Neskatoties uz to, dažas likumu normas ir tieši attiecināmas uz upuriem. Tālākās nodaļās mēs esam apskatījuši šīs likumu normas. Izklāsts ir veikts tādā pašā secībā, kā notiek lietas izskatīšana, kas ir šāda:

- izmeklēšanas posms;
- apsūdzības izvirzīšana;
- lietas izskatīšana tiesā, un
- apsūdzība.

Pēc tam mēs sniedzam īsu pārskatu par likumu normām, kas attiecas uz dzimumnoziegumiem un vardarbību ģimenē. Nodaļas beigās ir sniegts dažādu kriminālo apsūdzību terminu skaidrojums.

Izmeklēšana

Bērnu sniegtās video liecības

Garda vai kāda cita īpaši apmācīta persona, izmeklējot, vai bērns ir dzimumnozieguma vai arī cilvēktirdzniecības upuris, var ierakstīt video interviju ar bērnu, kas nav sasniedzis 14 gadu vecumu. Šo ierakstu vai tā daļas var izmantot kā pierādījumu tiesā. Tas nozīmē, ka bērnam nav jāsniedz liecība tiesas zālē. Taču tiesas laikā bērnam var uzdot jautājumus par pierādījumiem, ko tas ir sniedzis ierakstītajā intervijā. Lai bērnam nebūtu jāatrodas tiesas zālē, šos jautājumus var uzdot tiešas videokonferences veidā.

Iebaidīšana

Kaitēt vai draudēt kādai personai, kura palīdz Garda Síochána izmeklēšanas procesā vai arī ir liecinieks, zvērinātais, vai upura ģimenes loceklis, ir noziegums. Ja kaut kas tāds notiek, par to ir jāinformē Garda Síochána.

Iespējamā apsūdzība

Atbrīvošana pret drošības naudu

Persona, pret kuru ir izvirzīta apsūdzība likumpārkāpumā, var iesniegt tiesā lūgumu atbrīvot viņu pret drošības naudu. Atļauja atbrīvot personu pret drošības naudu nozīmē, ka persona, kura ir apsūdzēta un gaida tiesu, netiek turēta apcietinājumā. Persona, pret kuru ir izvirzīta apsūdzība kādā likumpārkāpumā (zināma arī kā „apsūdzētais”) ir nevainīga līdz brīdim, kamēr vaina netiek pierādīta. Šī iemesla dēļ apsūdzēto personu var atbrīvot pret drošības naudu, izņemot noteiktus gadījumus, piemēram:

- ja pastāv risks, ka apsūdzētā persona traucēs lieciniekus, tai skaitā cietušo;
- ja pastāv risks, ka apsūdzētā persona neieradīsies uz tiesu; vai
- ja persona ir apsūdzēta par nopietnu nodarījumu un ja pastāv risks, ka, atbrīvojot šo personu pret drošības naudu, tā var izdarīt kādu citu nopietnu likumpārkāpumu; par nopietnu likumpārkāpumu uzskata tādu pārkāpumu, par kuru personu var notiesāt ar cietumsodu uz pieciem vai vairāk gadiem.

Ja persona nesaņem atļauju tikt atbrīvotai pret drošības naudu, tā tiek nosūtīta uz cietumu. Šī persona var iesniegt atkārtotu lūgumu atbrīvot pret drošības naudu, ja tiesas process nesākas četrus mēnešus laikā, skaitot no dienas, kad pirmo reizi tika atteikta atbrīvošana pret drošības naudu.

Ja persona tiek atbrīvota pret drošības naudu, tai ir jāierodas tiesā noteiktā atbrīvošanas laika beigās, un šajā laikā šī persona nedrīkst izdarīt nekādus pārkāpumus. Tiesa var noteikt atbrīvojumam papildu apstākļus, piemēram, apsūdzētai personai var neatļaut doties uz dažām vietām vai arī kontaktēties ar dažiem cilvēkiem.

Garda var lūgt tiesai atļauju arestēt kādu personu, kas ir atbrīvota pret drošības naudu, ja tā uzskata, ka šī persona var pārkāpt atbrīvojuma noteikumus. Ja šāda atļauja tiek dota, Garda drīkst arestēt personu un nogādāt to tiesā. Tiesa var nosūtīt personu uz cietumu.

Ja persona neierodas tiesā atbrīvojuma laika beigās vai pārkāpj jebkādu citu atbrīvojuma noteikumu, tā var tikt arestēta un nogādāta tiesā, ja tiesa to pieprasa. Tiesa var nosūtīt personu uz cietumu līdz tiesas sēdei.

Lietas izskatīšana tiesā

Liecības sniegšana videokonferencē

Jaunieši, kuri jaunāki par 18 gadiem, tiesā var sniegt liecību, izmantojot videokonferences, tiesās, kas izskata lietu par vardarbīgu uzbrukumu, dzimumnoziegumu, vai arī cilvēktirdzniecību, ja vien tiesai nav pamatota iemesla atteikties no videokonferences iespēju izmantošanas. Ja tiesa to atļauj, ikviena persona var sniegt pierādījumus tiesā, izmantojot videokonferences iespējas, gadījumos, kas saistīti ar vardarbīgu uzbrukumu, dzimumnoziegumu, vai arī cilvēktirdzniecību. Tiesa var atļaut sniegt liecību videokonferences veidā no citas valsts. Iepriekšminētajos gadījumos - tiesas sēdēs, kad tiek sniegtas liecības videokonferencē, tiesneši un tiesas juristi nenēsā parūku vai mantiju.

Ja Apgabala tiesā, izmantojot videokonferences iespējas, lietā, kas saistīta ar vardarbīgu uzbrukumu, dzimumnoziegumu, vai arī cilvēktirdzniecību, liecību sniedz jauniešs, kas nav sasniedzis 18 gadu vecumu, tiesa var atļaut liecību ierakstīt iepriekš un tiesas sēdē izmantot tās ierakstu.

Tiesa var atļaut sniegt liecību videokonferences veidā personai, kura baidās vai arī var tikt iebaidīta.

Juridiskā palīdzība izvarošanas un dzimumnoziegumu gadījumos

Juridiskās palīdzības pārvalde var sniegt konsultāciju izvarošanās un cita veida nopietnu dzimumnoziegumu upuriem. Papildus tam, ja vardarbības lietas izskatīšanas laikā apsūdzētais iesniedz tiesā pieprasījumu izskatīt jautājumu par jūsu iepriekšējo seksuālo pieredzi, Juridiskās palīdzības pārvalde jūs pārstāvēs ar aizstāvību pret šo pieteikumu. Šie ir apstiprinātie bezmaksas pakalpojumi, un jums par tiem nav jāmaksā (skatīt Juridiskās palīdzības pārvaldes Upuru hartas 7. nodaļā).

Spriedums

Ziņojums un liecība par nodarīto upurim

Tiesai, nosakot sodu par vardarbīgu uzbrukumu vai dzimumnoziegumu, ir jāņem

vērā, kas nozieguma rezultātā ir nodarīts upurim. Šos pierādījumus tiesa var iegūt, pamatojoties uz ziņojumu. Tiesa var lūgt profesionālim – probācijas speciālistam vai izvarošanas upuru krīzes centra darbiniekam- sagatavot rakstisku ziņojumu par nozieguma rezultātā nodarīto upurim. Šis ziņojums par nodarīto upurim var ietvert informāciju par fizisku, emocionālu, mentālu vai seksuālu kaitējumu, kas nozieguma rezultātā radies upurim. Tas atšķiras no liecības par nodarīto upurim.

Gadījumos, kad cietusī persona izsaka vēlēšanos informēt tiesu par vardarbīga uzbrukuma vai dzimumnozieguma rezultātā nodarīto kaitējumu, tiesai šī liecība ir jāuzklausa. Tā ir liecība par nodarīto upurim. Šo liecību var sniegt personīgi vai ar juridiska pārstāvja starpniecību.

Gadījumos, kad upuris nozieguma rezultātā ir gājis bojā, tiesai nav jāuzklausa upura ģimenes locekļu liecība, lai gan daži tiesneši ļauj ģimenes locekļiem sniegt liecības klātienē. Pašlaik tiek gatavotas izmaiņas likumdošanā. Ir plānots, ka tiesai būs jāuzklausa liecība par nodarīto upurim, ko sniedz miruša upura vai arī tāda upura, kurš nevar uzstāties savā vārdā, ģimenes locekļi, ja ģimene izsaka šādu vēlēšanos.

Seksuālā vardarbība

Izvarošanas vai seksuāla uzbrukuma gadījumos publiski netiek sniegta informācija par upura vārdu. Tiesas sēdē, kurā tiek skatīta izvarošanas vai seksuāla uzbrukuma lieta, var piedalīties vienīgi personas, kas ar šo lietu ir tieši saistītas un mēdiju pārstāvji. Upuri uz tiesu var pavadīt vecāks, radnieks vai draugs

Vardarbība ģimenē

Jebkāda veida vardarbība ģimenē ir krimināli sodāma rīcība. Šos jautājumus parasti risina tiesās, kas skata civillietas, un tās var pieņemt lēmumus, lai aizsargātu cietušo pusi. Tiesas sēdes, kurās tiek izskatītas šādas lietas, notiek tikai ar to personu piedalīšanos, kas ir tieši saistītas ar minēto lietu. Ja tiesnesis atļauj, upuri uz tiesu var pavadīt vecāks, radnieks vai draugs.

Tiesas lēmumi

Tiesas saistībā ar vardarbību ģimenē var izdot daudz dažādus lēmumus. Tie ietver šādus lēmumu veidus:

- **Lēmums par drošību** – nosaka, ka attiecīgā persona nepielietos vardarbību, nedraudēs ar to, neuzbāzīsies vai neiebiedēs personu, kas ir lūgusi pieņemt šo lēmumu, kā arī citas atkarīgās personas, tai skaitā bērnus. Ja vainīgā persona dzīvo atsevišķi, tiesa var noteikt, ka šī persona nedrīkst novērot tās personas māju, kura ir lūgusi pieņemt šo lēmumu
- **Lēmums par izolāciju** – ar šo lēmumu var noteikt, ka vainīgajai personai ir jāatstāj tā vieta, kur dzīvo persona, kas ir lūgusi pieņemt šo lēmumu, un tā nedrīkst šajā vietā ienākt, ja vien tiesa to neatļauj.

Lēmuma par drošību vai izolāciju pieņemšanai var būt vajadzīgas vairākas nedēļas. Steidzamos gadījumos persona var lūgt pieņemt šādus lēmumus.

- **pagaidu lēmums par izolāciju** – šis lēmums ir līdzīgs lēmumam par izolāciju, bet tas stājas spēkā nekavējoties un ir spēkā līdz brīdim, kamēr tiesa pieņem pastāvīgu lēmumu par izolāciju. Šis lēmums tiek pieņemts gadījumos, kad ir pašreizējs nopietna kaitējuma risks, kas var tikt nodarīts personai, kura ir lūgusi pieņemt šo lēmumu, vai no tās atkarīgajām personām, ieskaitot bērnus. Tiesa var pieņemt šādu lēmumu, personai, uz kuru šis lēmums attiecas, klāt neesot (saukts *ex parte* (Lat. no vienas puses)), vai arī par to iepriekš šai personai nepaziņojot; kā arī
- **lēmums par aizsardzību** – šis lēmums ir līdzīgs lēmumam par drošību, bet tas stājas spēkā nekavējoties un ir spēkā līdz brīdim, kamēr tiesa pieņem pastāvīgu lēmumu par drošību vai izolāciju.

Dažos gadījumos Veselības pakalpojumu speciālists var lūgt tiesu upura personas vārdā pieņemt šos lēmumus.

Pārkāpumi, kas saistīti ar vardarbību ģimenē

Ja tiesa izdod lēmumu par drošību, lēmumu par izolāciju, pagaidu lēmumu par izolāciju vai lēmumu par aizsardzību un ja persona, kurai šie lēmumi ir saistoši, tos neievēro, tas uzskatāms par kriminālu pārkāpumu.

Ja tiesa izdod lēmumu par izolāciju vai pagaidu lēmumu par izolāciju attiecībā uz noteiktu vietu un ja pavēlē minētā persona neļauj personai, kuras labā pavēle ir

izdota, vai arī šīs personas bērnam iekļūt attiecīgajā vietā vai cenšas novērst šīs personas iekļūšanu tajā, tas tiek uzskatīts par kriminālu noziegumu.

Pret jebkuru personu, kura ir izdarījusi kādu no šiem pārkāpumiem, var tikt izvirzīta apsūdzība tiesā. Personai, kas tiek atzīta par vainīgu šādā noziegumā, var piespriest soda naudu vai cietumsodu. Tiesa var arī sodīt personu par neierašanos tiesā.

Citi krimināli pārkāpumi

Krimināllikumā ir norādīti dažādi pārkāpumi. Šajā nodaļā ir īsi izklāstīti daži no biežāk sastopamajiem pārkāpumiem.

Zādzība

Zādzība notiek kad persona negodīgi paņem citas personas īpašumu bez īpašnieka, un ar nolūku to nekad neatdot.

Laupīšana

Laupīšana notiek kad persona zādzības laikā pielieto vai draud pielietot fizisku spēku.

Ielaušanās

Ielaušanās notiek kad persona bez atļaujas iekļūst ēkā ar nodomu izdarīt zādzību vai nodarīt tai bojājumus. Nopietna ir ielaušanās „vainu pastiprinošos apstākļos”, kad laupītājam ir ierocis vai sprāgstviela.

Uzbrukums

Uzbrukums notiek kad persona lieto fizisku spēku pret citu personu vai arī draud lietot fizisku spēku bez otras personas piekrišanas.

Uzbrukums, kurā tiek nodarīti vidēji smagi vai smagi miesas bojājumi, uzskatāms par ļoti nopietnu noziegumu.

Bīstama automašīnas vadīšana

Bīstama automašīnas vadīšana ir tāds braukšanas veids, kas apdraud apkārtējo sabiedrību. Šādos gadījumos ņem vērā automašīnas stāvokli, vietu, satiksmes intensitāti pārkāpuma laikā un iespējamo satiksmes intensitāti.

Bīstama automašīnas vadīšana, kuras rezultātā iestājusies nāve vai iegūti smagi miesas bojājumi, ir divi visnopietnākie pārkāpumi, kas saistīti ar bīstamu automašīnas vadīšanu.

Dzimumnoziegumi

Dzimumnoziegums ir tad, kad pret vīrieti vai sievieti tiek vērsts uzbrukums netiklā veidā.

Nopietns vai dzimumnoziegums, kas noticis „vainu pastipriņošos apstākļos”, ir tad, kad pret cietušo tiek pielietota seksuāla vardarbība, draudi īstenot seksuālu vardarbību un radīti nopietni ievainojumi vai pazemojums.

Izvarošana saskaņā ar 4. pantu ir notikusi tad, kad seksuālā uzbrukumā dzimumloceklis kaut nedaudz ir bijis ievietots anālās atveres sākumā vai kad citai personai piederošs objekts kaut nedaudz ir ievadīts vaginā.

Izvarošana ir notikusi tad, ka vīrietim ir bijis nelikumīgs seksuāls akts ar sievieti, kura visa seksuālā akta laikā nav tam piekritusi - šādos gadījumos vīrietis zina, ka sieviete tam nepiekrīt, vai arī viņam seksuālā akta laikā ir vienalga, vai sieviete tam piekrīt vai nē.

Slepkavība ar un bez iepriekšēja nodoma

Slepkavība ar iepriekšēju nodomu ir tad, kad persona plāno nogalināt vai radīt nopietnus ievainojumus kādai personai un nogalina šo personu.

Slepkavība bez iepriekšēja nodoma ir tad, kad persona kādu nogalina, bet nav iepriekš plānojusi to darīt. Slepkavība bez iepriekšēja nodoma var notikt arī tad, kad persona plāno nogalināt vai radīt nopietnus ievainojumus, bet ir zaudējusi par sevi kontroli, jo viņu ir kāds ir izprovocējis vai viņa arī kļūdaini pieņem, ka tas ir vajadzīgs paš aizsardzībai.

Cilvēktirdzniecība

Cilvēktirdzniecība ir tad, kad kāda persona vervē, pārvieto, izmitina, nodarbina uzņemas kontroli pār citu pieaugušo vai bērnu ar nodomu to izmantot:

- darbam,
- seksuāli, vai

- lai pārvietotu orgānus.

Ja Īrijas pilsonis pastrādā kādu no šiem ar cilvēktirdzniecību saistītajiem noziegumiem citā valstī, vainīgo var nosūtīt uz tiesu Īrijā, un notiesāt par šo noziegumu. Ja kāda persona pastrādā kādu no šiem pret Īrijas, pilsoni, vainīgo var nosūtīt uz tiesu Īrijā un notiesāt par šo noziegumu.

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)

11

Noderīga kontaktinformācija

Organizācija	Kontaktinformācija
Nozieguma upuru palīdzības dienests	Pakalpojuma koordinators Valsts palīdzības dienests noziegumu upuriem 3. stāvs, korpuss B Harcourt centrs Harcourt iela Dublina 2. Tālrunis: (01) 408 6118 Fakss: (01) 479 3296 Epasta adrese: info@crimevictimshelpline.ie Interneta vietne: www.crimevictimshelpline.ie
Garda Síochána	Garda sadarbības ar upuriem koordinācijas birojs Garda Síochána Sabiedrisko attiecību un sabiedrības politikas nodaļa Harcourt laikums Dublina 2. Tālrunis: (01) 666 3805 E-pasta adrese: crimprev@iol.ie vai crimeprevention@garda.ie
Tiesu dienests	Klientu apkalpošanas daļas vadītājs Tiesu dienests Phoenix ēka 15–24 Phoenix iela North Smithfield Dublina 7. Tālrunis: (01) 888 6000 Fakss: (01) 888 6090 Interneta vietne: www.courts.ie
Prokuratūras direktora (DPP) birojs	Prokuratūras direktors 14 - -16 Merrion ielā Dublina 2. Tālrunis: (01) 678 9222 Fakss: (01) 661 0915 Interneta vietne: www.dppireland.ie

Organizācija	Kontaktinformācija
Probācijas dienests	<p>Ursula Fernee Galvenā probācijas speciālista asistente Upuriem sniegto pakalpojumu koordinatore Probācijas dienests Haymarket Smithfield Dublina 7</p> <p>Tālrunis: (01) 817 3631 Fakss: (01) 817 3644 E-pasta adrese: ugfernee@probation.ie Interneta vietne: www.probation.ie</p>
Cietumu dienests;	<p>Sadarbības upuriem koordinatoru Īrijas Ieslodzījuma vietu dienesta centrālais birojs IDA Business Park Ballinalee Road Longforda</p> <p>Tālrunis: (043) 333 5100 Fakss: (043) 333 5101 E-pasta adrese: vlo@irishprisons.ie Interneta vietne: www.irishprisons.ie (Cietumu sarakstu skatīt no x – x lpp.</p>
Juridiskās palīdzības pārvalde	<p>Sadarbības koordinators ar klientiem Juridiskās palīdzības pārvalde 47 Upper Mount Street Dublina 2.</p> <p>Tālrunis: (01) 644 1900 Vietējais tālrunis: 1890 615 200 Fakss: (01) 662 3661 Interneta vietne: www.legalaidboard.ie</p>

Organizācija	Kontaktinformācija
Bezmaksas juridisko konsultāciju centrs	Free Legal Advice Centres 13 Lower Dorset Street Dublin 1 Informācijas un atsauksmju līnija: 1890 350 250 Tālr.: (01) 874 5690 Fakss: (01) 874 5320 Vietne: www.flac.ie
Ballymun kopienas juridiskais centrs	Ballymun kopienas juridiskais centrs 34 Shangan Road Ballymun Dublin 9 Tālrunis: (01) 862 5805 Fakss: (01) 862 5800 Interneta vietne: www.bclc.ie
Informācija pilsoņiem	Visā valsts teritorijā Vietējais tālrunis: 1890 777 121 Interneta vietne: www.citizensinformation.ie Reģionālos birojus var atrast, skatoties "Informāciju iedzīvotājiem" vietējās tālruņa grāmatas oficiālo kontaktu nodaļā.
Kriminālizmek- lēšanas dienests	Kriminālizmeklēšanas dienesta darbinieki Athlumney House IDA Business Park Johnstown Navan Co. Meath Tālrunis: (046) 909 1323 Fakss: (046) 905 0560 E-pasta adrese: csitmail@justice.ie Interneta vietne: www.coroners.ie

Organizācija	Kontaktinformācija
Krimināl-izmeklēšanas dienests	<p>Valdes priekšsēdētājs Kriminālnodarījumu kompensācijas tribunāls 13 Lower Hatch Street Dublina 2.</p> <p>Tālrunis: (01) 661 0604 Fakss: (01) 661 0598 E-pasta adrese: criminalinjuries@justice.ie Interneta vietne: www.justice.ie (see 'other regulatory functions' section)</p>
Nolaupīto bērnu meklēšanas centrālais birojs	<p>Sniedz palīdzību, kad, pārkāpjot jūsu aizbildniecības tiesības, jūsu bērns ir aizvests no Īrijas uz valsti, kurā spēkā ir Hāgas konvencija, Luksemburgas konvencija vai Briseles II regula, vai arī no kādas no šīm valstīm atvests uz Īriju.</p> <p>Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu departaments Bishop's laukums Redmond's Hill Dublina 2</p> <p>Tālrunis: (01) 479 0200 Fakss: (01) 479 0201 E-pasts: child_abduct_inbox@justice.ie Interneta vietne: www.justice.ie (nodaļā „Jauniešu tiesiskums, bērni un ģimene” noklikšķiniet uz saites „Starptautiskā bērnu nolaupīšana”)</p>
Noziegumu upuru atbalsta komisija	<p>Brīvprātīgās organizācijas, kas atbalsta noziegumu upurus, ir parādītas Noziegumu upuru atbalsta komisijas interneta vietnē www.bclc.ie</p>
Izvarošanas upuru krīzes centru tīkls Īrijā	<p>Valsts krīzes centru tīkls izvarošanas upuriem - tā interneta vietnē ir parādīta informācija par izvarošanas upuru krīzes centriem visā valstī</p> <p>Tālrunis: (091) 563 676 Palīdzības dienests izvarošanas upuru krīzes centrā Dublinā: 1800 778 888 Interneta vietne: www.rcni.ie</p>

Organizācija	Kontaktinformācija
Palīdzība sievietēm	<p>Sniedz konfidenciālu atbalstu un informāciju sievietēm un bērniem, kas cieš no vardarbības ģimenē un kam ir nepieciešams ilgstošs atbalsts</p> <p>Palīdzības līnija: 1800 341 900 Interneta vietne: www.womensaid.ie</p>
Amens	<p>Nodrošina konfidenciālu palīdzības dienestu, atbalsta pakalpojumus un informāciju vīriešiem, kuri cieš no vardarbības ģimenē.</p> <p>Tālrunis: (046) 902 3718; ārpus darba laika (086) 194 7270 Interneta vietne: www.amen.ie</p>
Vardarbības ģimenē, seksuālās vardarbības un vardarbības dzimuma dēļ novēršanas valsts birojs	<p>Vardarbības ģimenē, seksuālās vardarbības un vardarbības dzimuma dēļ novēršanas valsts birojs Tieslietu, līdztiesības un tieslietu reformu departaments</p> <p>2nd Floor, Montague Court Montague iela Dublina 2 Tālrunis: (01) 476 8680 Fakss: (01) 476 8619 E-pasts cosc@justice.ie Interneta vietne: www.cosc.ie</p>

(Izdevums publicēts: 2010. gada jūnijā)